

СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА 2019 г.

Средният осигурителен доход е важен показател за социално-осигурителната система, който като елемент в пенсионната формула служи за определяне размерите на новите пенсии, а заедно с броя на осигурените лица и размера на осигурителните вноски определя приходите в държавното обществено осигуряване.

По данни от регистъра на осигурените лица, средният осигурителен доход за месец декември 2019 г. е 1063,32 лв., а средномесечният осигурителен доход за периода от 1.01.2019 г. до 31.12.2019 г. е **986,52 лв.** Номиналното нарастване на средномесечния осигурителен доход за 2019 г. спрямо 2018 г. е **10,9%**, а реалното нарастване е **8,2%** при хармонизирана средногодишна инфлация 2,5% за 2019 г.

Отчетеният ръст на осигурителния доход се дължи основно на следните фактори:

- увеличението на минималната работна заплата за страната от 510 лв. на 560 лв. (9,8 на сто) от 1 януари 2019 г.;
- увеличението на минималния месечен осигурителен доход на самоосигуряващите се лица от 510 лв. на 560 лв.;
- увеличението на минималния месечен осигурителен доход на регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители от 350 лв. на 400 лв.;
- по-високите минимални осигурителни прагове по икономически дейности и квалификационни групи професии – средно с 4,7 на сто в сравнение с 2018 г.;
- увеличението на максималния осигурителен доход от 2600 лв. на 3000 лв. от 1 януари 2019 г.;
- увеличението на заплатите на педагогическия персонал;
- увеличение на възнагражденията на служителите в бюджетния сектор с 10 на сто от 1 януари 2019 г.

Влияние върху ръста на средния осигурителен доход за 2019 г. оказа и повишената икономическа активност в страната. Намалението на безработицата и положителната инфлация през 2019 г. са предпоставка за възходящото развитие на доходите, в т.ч. и на средния осигурителен доход. Докато през януари 2019 г. неговият размер е бил 951,57 лв., в края на годината той е с близо 112,00 лв. (11,7%) по-висок.

Не на последно място, постепенното нарастване на пенсионната възраст и увеличението на изискуемия осигурителен стаж за придобиване право на пенсия, задържа все по-дълго на пазара на труда хора с относително високи доходи.

Осигурителният доход на осигурените лица, родени след 31.12.1959 г., които са обхванати от допълнителното задължително пенсионно осигуряване в универсални пенсионни фондове, е **1006,15 лв.**, като нарастването спрямо 2018 г. е с 11,0%. Лицата, родени преди 1.01.1960 г., имат среден осигурителен доход **861,79 лв.**, който е с 8,0% по-висок в сравнение с предходната година. Запазва се разликата в осигурителния доход на осигурените мъже и жени. Средният осигурителен доход на мъжете през 2019 г. е 1033,61 лв., а на жените – 936,68 лв., като разликата е 10,3% в полза на мъжете.

Самоосигуряващи се лица

От 1 януари 2019 г. минималният месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица се увеличи от 510 лв. на 560 лв. Минималният осигурителен доход за регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители беше увеличен от 350 лв. на 400 лв. месечно.

За 2019 г. средният осигурителен доход на самоосигуряващите се лица без земеделските стопани и тютюнопроизводители е **586,00 лв.** при 533,90 лв. за 2018 г. Средният осигурителен доход на регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители е **395,75 лв.** при 347,27 лв. за предходната година.

Морските лица, които от началото на 2010 г. са включени като отделна група и се осигуряват за собствена сметка, имат среден осигурителен доход **710,92 лв.**, който е с 14,7% по-висок спрямо 2018 г.

Осигурени от работодател лица

Средномесечният осигурителен доход за 2019 г. на лицата, заети в сектор „Отбрана и сигурност”, е **1407,22 лв.** или с 12,2% по-висок от 2018 г. Средномесечният осигурителен доход на държавните служители, следователите, съдиите и прокурорите е **1547,11 лв.**, което е с 12,7% повече от 2018 г.

Осигурени лица, за които осигурителната вноска се разпределя между работодател и осигурено лице

Средният осигурителен доход на работещите при условията на трета категория труд лица е **1006,24 лв.**, като спрямо 2018 г. се е увеличил с 11,0%. Осигурителният доход на работещите при условията на първа и втора категория труд е **1244,10 лв.** За тях нарастването спрямо 2018 г. е с 9,6%.

Осигурителният доход на учителите за 2019 г. е **1376,52 лв.** или с 18,9% по-висок от 2018 г.

СПРАВКА ЗА БРОЯ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА И ОСИГУРИТЕЛНИЯ ИМ ДОХОД - държавно обществено осигуряване						
За периода януари - декември 2019 г.						
Видове осигурени лица	Осигурени лица - общо	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - общо	Осигурени лица - родени преди 1.01.1960 г.	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - родени преди 1.01.1960 г.	Осигурени лица - родени след 31.12.1959 г.	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - родени след 31.12.1959 г.
ОБЩО	2 861 164	986.52	389 042	861.79	2 472 122	1 006.15
Самоосигуряващи се лица само за фонд "Пенсии"	82 789	549.17	9 531	549.43	73 258	549.14
Самоосигуряващи се лица за всички осигурителни рискове	166 280	571.52	12 064	601.81	154 216	569.16
Осигурени лица за старост, смърт, трудова злополука и професионална болест	48 379	350.20	7 330	326.41	41 049	354.44
Осигурени лица за старост, смърт, общо заболяване и майчинство, трудова злополука и професионална болест	659	311.42	449	302.09	210	331.32
Осигурени лица - неправилно отстр. от работа; трудоустроени; стаж по чл. 9, ал. 3 от КСО	64	715.98	12	665.24	52	727.19
Осигурени лица - трета категория труд	2 319 144	1 006.24	342 426	874.53	1 976 717	1 029.06
Осигурени лица - първа и втора категория труд	117 738	1 244.10	10 746	1 021.96	106 992	1 266.41
Осигурени от работодател лица, заети в сектор "Сигурност"	65 799	1 407.22	267	1 830.07	65 532	1 405.50
Осигурени от работодател лица - държавни служители, следователи, съдии и прокурори; членове на избирателни комисии	59 074	1 547.11	5 679	1 579.24	53 395	1 543.69
Осигурени лица, включени в програми за насърчаване на заетостта и подкрепа на майчинството, които не се осигуряват за безработица.	370	571.49	300	571.69	70	570.65
Морски лица	868	710.92	238	696.43	630	716.39

Забележки:

1. Лицата, които се осигуряват на повече от едно основание, са преброени повече от един път.
2. В броя на самоосигуряващите се лица са включени и регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители.

27 Февруари 2020 г.

Дирекция "Анализ, планиране и прогнозиране"